

**RAPPORT ONDERZOEK
REKENEN-WISKUNDE
OPENBARE BASISCHOOL NOORDHOVE**

School : Openbare basisschool Noordhove
Plaats : Zoetermeer
BRIN-nummer : 16ND
Onderzoeksnummer : 94861

Datum schoolbezoek : 5 en 7 juni 2007
Datum vaststelling : 17 juli 2007

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL REKENEN-WISKUNDE	7
3 BESCHOUWING REKEN-WISKUNDEONDERWIJS.....	11

1 INLEIDING

Het onderzoek rekenen-wiskunde

Op 5 en 7 juni 2007 bezocht de Inspectie van het Onderwijs obs Noordhove, locatie De Baanbreker in het kader van een themaonderzoek rekenen-wiskunde. Dit onderzoek vond plaats in aanvulling op het reguliere PKO.

Tijdens dit onderzoek onderzocht de inspectie de kwaliteit van het reken-wiskunde-onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op het aanbod, de onderwijstijd, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen. De indicatoren zijn specifiek voor het leer- en vormingsgebied rekenen-wiskunde geformuleerd.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect dat een relatie heeft met het reken-wiskundeonderwijs voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast. Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten voor rekenen en wiskunde betrekking hebben.

De opzet van het onderzoek

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2, 4, 6 en 8.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de indicatoren gesprekken gevoerd met de directie en de intern begeleiders.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met directie en intern begeleider.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit van het reken-wiskundeonderwijs.

2 KWALITEITSPROFIEL REKENEN-WISKUNDE

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren voor het reken-wiskundeonderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van Openbare basisschool Noordhove

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie op het gebied van rekenen-wiskunde			●	
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten van rekenen-wiskunde			●	
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen in rekenen-wiskunde			●	
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten voor rekenen-wiskunde			●	
1.5 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen in rekenen-wiskunde			●	
1.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het reken-wiskundeonderwijs			●	

Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 De aangeboden leerinhouden voor rekenen-wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen			●	
3.4 De leerinhouden voor rekenen-wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van groep 8			●	
3.5 De leerinhouden voor rekenen-wiskunde in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan			●	
3.6 De leerinhouden voor rekenen-wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen			●	

Tijd	1	2	3	4
4.4 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd voor rekenen-wiskunde				●
4.5 De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij rekenen-wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen			●	

Didactisch handelen van leraren	1	2	3	4
6.1 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer tijdens de lessen rekenen-wiskunde				●
6.3 De leraren leggen bij rekenen-wiskunde duidelijk uit			●	
6.5 De leraren bevorderen strategisch denken			●	
6.9 De leraren dragen met behulp van leer- en hulpmiddelen bij aan een ondersteunende leeromgeving.			●	

Afstemming	1	2	3	4
7.1 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen in rekenen-wiskunde systematisch			●	
7.2 De leraren analyseren de vorderingen van de leerlingen om vast te stellen wat bij rekenen-wiskunde de aanpassingen van het aanbod en/of het onderwijsleerproces moeten zijn voor de groep			●	
7.3 De leraren stemmen de instructie en verwerking bij rekenen-wiskunde af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen			●	

Actieve en zelfstandige rol van leerlingen	1	2	3	4
8.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten in het kader van rekenen-wiskunde				●

Begeleiding	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen met betrekking tot rekenen-wiskunde			●	

Zorg	1	2	3	4
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens met betrekking tot rekenen-wiskunde, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen				●
11.3 De school voert de zorg planmatig uit				●
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na				●

Resultaten	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen voor rekenen-wiskunde liggen aan het eind van de schoolperiode ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht			●		

Ontwikkeling van leerlingen	1	2	3	4	5
13.1 De resultaten van de leerlingen voor rekenen-wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht			●		

3 BESCHOUWING REKEN-WISKUNDEONDERWIJS

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over het reken/wiskunde-onderwijs en worden de oordelen op de indicatoren toegelicht.

Algemeen beeld

De inspectie heeft de kwaliteit van het reken/wiskunde-onderwijs op de openbare basisschool Noordhove meer diepgaand onderzocht in aanvulling op een periodiek kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 5 en 7 juni 2007. Voor een samenvattend oordeel over de integrale kwaliteit van het onderwijs op de school verwijst zij naar het betreffende pko-rapport. Specifiek voor rekenen/wiskunde kan daar nog het volgende aan worden toegevoegd:

De inspectie concludeert dat de opbrengsten van het reken/wiskunde-onderwijs voor wat betreft de eindtoetsresultaten op het niveau liggen dat na correctie nipt voldoende is. De tussentijdse opbrengsten voor rekenen/wiskunde zijn voldoende maar laten een wisselend beeld zien, waarbij opvalt dat de resultaten in de groepen 3, 7 en 8 wat achterblijven bij de verwachtingen. De intern begeleider tekent hierbij aan dat deze groepen met bijna 35 leerlingen relatief groot zijn. Nadere trendanalyses zullen aan het licht moeten brengen of hier sprake is van een eventuele lacunes in het leerstofaanbod.

De inspectie heeft geen aanwijzingen gevonden dat het onderwijsleerproces, de onderwijstijd en de zorg en begeleiding in ongunstige zin bijdragen aan de schommelingen in de tussentijdse opbrengsten.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie constateert dat de eindopbrengsten die obs Noordhove heeft gerealiseerd voor rekenen/wiskunde gedurende de afgelopen drie jaar van voldoende niveau zijn. Het percentage goed beantwoorde vragen op de eindtoets van de schooljaren 2005 en 2006 ligt wel onder het verwachte niveau. Dit schooljaar is een positieve kentering merkbaar, mogelijk als gevolg van de specifieke aandacht op basis van een beleidsplan gericht op een actieve didactiek (differentiatie) en borging van afspraken.

De toetsresultaten tijdens de schoolperiode in de diverse groepen dit schooljaar voldoen aan de normen die de inspectie hiervoor hanteert. De toetsresultaten in groep 6 blijven wat achter bij de verwachting.

Kwaliteitszorg

Rekenen en wiskunde vormt één van de speerpunten van het beleid. Leraren maken goed gebruik van de resultaten van interne analyses van toetsen, zowel van Cito als van methodegebonden toetsen. Goed merkbaar is dat de extra aandacht voor de gemiddelde leerling en de betere leerling vruchten afwerpt.

Onderwijstijd en onderwijs en leren

De inspectie constateert op grond van de lesobservaties en de gesprekken met leraren dat de lessen rekenen/wiskunde conform de handleiding van de methoden gegeven worden, waarbij de voorgeschreven leerlijnen goed gevolgd worden. De instructies verlopen goed gestructureerd en er is voldoende extra aandacht voor niveauverschillen tussen leerlingen. Daarbij bieden de leerkrachten expliciet aandacht aan verschillende denk- en oplossingsstrategieën bij de verwerking van de leerstof. De volgende indicatoren heeft de inspectie een hoge waardering gegeven: efficiënt gebruik van de onderwijstijd (4.4), taakgerichte werksfeer (6.1) en zelfstandige rol en actieve betrokkenheid van leerlingen (8.1).

Zorg en begeleiding

De inspectie heeft vastgesteld dat leerlingen die uitvallen op het gebied van rekenen/wiskunde tijdig gesignaleerd worden door de leerkrachten en de intern begeleider. Indien nodig wordt hen, in en buiten de groep, extra zorg en begeleiding geboden door de leerkracht aan de hand van groepsplan en handelingsplannen. Deze gedegen plannen worden periodiek geëvalueerd.